

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL (MEMORANDWM RHIF 2)

Y Bil Lles Anifeiliaid (Mewnforio Cŵn, Cathod a Ffuredau)

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwn o dan Reol Sefydlog ("RhS") 29.2. Mae RhS 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod memorandwm cydsyniad deddfwriaethol, ac y ceir cyflwyno cynnig cydsyniad deddfwriaethol, gerbron Senedd Cymru os yw Bil gan Senedd y DU yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â Chymru sy'n rhoi sylw i faterion datganoledig.
2. Cyflwynwyd y Bil Lles Anifeiliaid (Mewnforio Cŵn, Cathod a Ffuredau) ("y Bil") gan Dr Danny Chambers AS yn Nhŷ'r Cyffredin ar 16 Hydref 2024. Mae'r Bil i'w weld yma: [Animal Welfare \(Import of Dogs, Cats and Ferrets\) Bill - Biliau Seneddol - Senedd y DU](#)

Amcan(ion) y polisi

3. Cafodd darpariaethau i gyfyngu ar fewnforio cŵn, cathod a ffuredau yn fasnachol ac ar eu symud yn anfasnachol i mewn i'r Deyrnas Unedig, ar sail lles anifeiliaid, eu cynnwys gyntaf yn y Bil Lles Anifeiliaid (Anifeiliaid a Gedwir), Bil gan Lywodraeth y DU, a noddwyd gan Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig ("Defra"), ac a fethodd ym mis Mai 2023.
4. Mae'r Bil yn gwneud darpariaeth ar gyfer cyfyngu ar fewnforio cŵn, cathod a ffuredau yn fasnachol ac ar eu symud yn anfasnachol i mewn i'r Deyrnas Unedig, ar sail lles anifeiliaid. Yn benodol, nod y Bil yw mynd i'r afael â smyglo cŵn bach yn anghyfreithlon ac â lefelau cynyddol o symud anifeiliaid anwes mewn ffordd annerbyniol o ran eu lles.. Mae'r materion hyn yn codi pryderon sylweddol ynghylch iechyd a lles anifeiliaid o ran sut y ceir gafael ar anifeiliaid, ac o ran sut y maent yn cael eu cadw, eu trin a'u cludo. Nod y Bil yw mynd i'r afael â mewnforio cŵn, cathod a ffuredau mewn ffordd annerbyniol o ran eu lles trwy gyflwyno pŵer galluogi. Rhaid defnyddio'r pŵer hwn i wahardd dod â chŵn bach a chathod bach o dan chwe mis oed a chŵn a chathod sydd wedi'u hanffurfio neu sy'n drwm o rai bach i mewn i Brydain Fawr. Mae'r Bil hefyd yn ceisio mynd i'r afael â phroblem gyffredin, sef bod rhai yn honni eu bod yn symud anifeiliaid yn anfasnachol er mwyn cuddio'r ffaith eu bod yn mewnforio'n fasnachol. Bydd y Bil yn diwygio'r rheolau ar gyfer symud cŵn, cathod a ffuredau i mewn i Brydain Fawr o drydydd gwledydd.

Crynodeb o'r Bil

5. Noddir y Bil gan DEFRA.
6. Mae'r Bil yn darparu ar gyfer:

- Lleihau nifer yr anifeiliaid (cŵn, cathod a ffuredau) sy'n cael teithio o dan y rheolau anfasnachol o bump fesul person i bump fesul cerbyd, neu i dri fesul pob teithiwr ar droed neu fesul pob teithiwr awyr.
- Sicrhau, pan fyddo ci, cath neu ffured yn cael ei symud gan berson awdurdodedig am resymau anfasnachol, rhaid i hynny ddigwydd o fewn pum diwrnod i'r diwrnod y bydd y perchennog yn symud.
- Cyflwyno gwaharddiadau sy'n cyfyngu ar fewnforio'r canlynol yn fasnachol a'u symud yn anfasnachol i mewn i Brydain Fawr:
 - Cŵn bach a chathod bach o dan chwe mis oed;
 - Cŵn a chathod ag anffurfiadau sydd heb eu hesemptio (e.e. clustiau wedi'u tocio, cynffonnau wedi'u tocio a chathod y tynnwyd eu hewinedd);
 - Cŵn a chathod sy'n drwm iawn o rai bach (yn dorrog ers mwy na 42 diwrnod).

Y diweddaraf am y sefyllfa ers cyhoeddi'r Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol cyntaf

7. Gosodwyd [LCM](#) ("yr LCM cyntaf") gerbron y Senedd ar 21 Mai 2025.
8. Daeth hynt y Bil drwy Dŷ'r Cyffredin i ben ar 4 Gorffennaf 2025 a chynhaliwyd y Darlleniad Cyntaf ohono yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 7 Gorffennaf 2025.
9. Ystyriwyd yr LCM cyntaf a osodais gan y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a Chyfansoddiad ("y Pwyllgor") a gytunodd ar ei [adroddiad](#) ar 7 Gorffennaf 2025. Mae'r adroddiad yn cynnwys 2 gasgliad a 4 argymhelliad. Dywed Casgliad 1 bod y Pwyllgor yn cytuno ag asesiad Llywodraeth Cymru, fel y'i nodir yn yr LCM cyntaf, o'r darpariaethau yn y Bil y mae angen cydsyniad y Senedd ar eu cyfer yn unol â RhS 29; ond mae hyn yn amodol i'n barn ni a ddisgrifir yng nghasgliad 2. Mae Casgliad 2 yn nodi bod y Pwyllgor yn credu bod cymal 8(3) o'r Bil yn cynnwys darpariaeth sydd hefyd yn gofyn am Gydsyniad y Senedd yn unol â RhS 29.

Darpariaethau yn y Bil y mae angen cydsyniad ar eu cyfer

10. O fewn yr LCM cyntaf, argymhellais fod angen cydsyniad mewn perthynas â chymalau 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ac 8 o'r Bil (paragraffau 7 i 32 o'r LCM hwnnw). O ran cymal 8, argymhellais roi cydsyniad i is-adran (5) yn unig (paragraffau 31 i 32 o'r LCM hwnnw).

Cymal 8(3): cychwyn adrannau 1 i 7

11. Mae is-adran (3) o gymal 8 yn gwneud darpariaeth ynghylch cychwyn y darpariaethau eraill yn y Bil. Mae'n rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol ddod ag adrannau 1 i 7 i rym trwy wneud rheoliadau.

12. Gan fod angen cydsyniad ar gyfer cymalau 1 i 7 o'r Bil, a bod y ddarpariaeth hon yn gwneud darpariaeth ar gyfer eu cychwyn, yn fy marn i, mae angen cydsyniad ar gyfer y cymal hwn hefyd, i'r graddau ei fod yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â materion datganoledig (sef lles anifeiliaid yn arbennig), ac i'r graddau y mae'n gymwys i Gymru.

Barn Llywodraeth y DU ar yr angen am gydsyniad

13. Mae'r Bil hwn yn estyn ac yn gymwys i Gymru a Lloegr. Mae Llywodraeth y DU o'r farn bod darpariaethau'r Bil o fewn cymhwysedd Senedd Cymru ac mae'n cytuno bod angen cydsyniad y Senedd.
14. Rwyf o'r farn bod angen cydsyniad y Senedd ar gyfer darpariaeth uchod y Bil gan ei bod yn gwneud darpariaeth mewn perthynas â materion datganoledig i'r graddau y maent yn gymwys i Gymru, sef lles anifeiliaid.

Y rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru yn y Bil Lles Anifeiliaid (Mewnforio Cwn, Cathod a Ffuredau)

15. Mae lles anifeiliaid yn flaenoriaeth i Lywodraeth Cymru, ac mae Llywodraeth Cymru o'r farn ei bod yn briodol ymdrin â'r darpariaethau hynny yn y Bil hwn am resymau sy'n ymwneud ag amseru ac er mwyn sicrhau cydlyniant, sy'n arbennig o bwysig mewn perthynas â gorfodi ar draws ffiniau a rheolaethau ffiniau.
16. Mae darpariaethau'r Bil yn cyd-fynd ag amcanion polisi Llywodraeth Cymru ynghylch hyrwyddo lles anifeiliaid, a byddant yn sicrhau gwell cydnawsedd rhwng polisi a gweithredu, yn enwedig o ran materion trawsffiniol sy'n gysylltiedig â gorfodi. Bydd bwrw ymlaen â nhw yn y Bil hwn ar gyfer y DU yn rhoi'r un darpariaethau i Gymru â Lloegr a'r Alban a bydd, ar yr un pryd, yn cryfhau camau i ddiogelu lles anifeiliaid anwes. Mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi'r Bil fel y'i drafftwyd.

Goblygiadau ariannol

38. Nid ystyrir bod gan y Bil oblygiadau ariannol i Lywodraeth Cymru heblaw costau staff.

Casgliad

39. Fy marn o hyd yw ei bod yn briodol ymdrin â'r darpariaethau hyn yn y Bil hwn ar gyfer y DU er mwyn bwrw ymlaen â materion pwysig ac uchel eu proffil sy'n gysylltiedig â lles anifeiliaid. Felly, rwyf yn argymhell y dylai Senedd Cymru gefnogi'r cynigion a rhoi ei chydsyniad.

Huw Irranca-Davies AS

Deputy First Minister and Cabinet Secretary for Climate Change & Rural Affairs

Awst 2025